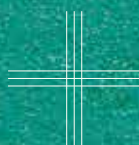

TEMA:

DOSISPAKKET MEDICIN

Apotekere, læger og
kommuner deler ud af
de gode erfaringer

10

Kom med bagom
apotekets
nye app

SIDE 20

NY SERIE

Reportage fra
Danmarks eneste
døgnapotek

SIDE 24

ново нордиск®

INDHOLD

4 Leder

Ny kredsstruktur til debat på generalforsamling

5 Medieklip

6 Nyheder

8

Kunderne tager godt imod den nye app

10

TEMA:

DOSISPAKKET MEDICIN

11

Gribskov Kommune udbreder dosispakket medicin

14

Taastrup Apotek hjælper lægerne i gang

16

Budolfi Apotek har fundet formelen for samarbejde med lægerne

20 BAGGRUND

Kom med bagom apotekets nye app

24 REPORTAGE

Ny serie af apoteksportrætter

30 NY VIDEN

31 RUNDT OM

D-vitamin

34 APOTEKERLAND

Selv mine mest skeptiske kolleger er blevet overbevist, når jeg fortæller, hvor mange ressourcer hjemmeplejen kan bruge på at køre rundt på landevejene fra borger til borger og tælle piller op

Hanne Skjernaa,

praktiserende læge, praksiskonsulent,
Gribskov Kommune

24

REPORTAGE

Steno Apotek over for Københavns Hovedbanegård holder aldrig lukket. I den første artikel i en ny serie af apoteksportrætter, tager Farmaci med på nattevagt på Danmarks eneste døgnåbne apotek

Den tid på året

FORÅRET ER HER, vaccinerne udrulles, og vi er langsomt på vej tilbage til et liv, der ligner det, vi kendte. Aktiviteterne i vores forening har i mere end et år mest udspillet sig digitalt, og sådan må det være lidt endnu.

Jeg glæder mig dog til, at vi forhåbentlig snart kan mødes fysisk igen. Det er i de mange uformelle snakke i pauserne over en kop kaffe, at der bliver anledning til at udveksle synspunkter og dele erfaringer. Det er ikke mindst der, fællesskabet og de gode idéer opstår og udvikles.

Heldigvis ligger medlemsdemokratiet ikke dødt under pandemien. Foreningens hovedmøder og kredsmøder har vi klaret over Teams, og det er faktisk gået overraskende godt. Rigtig mange medlemmer har deltaget på distancen, og vi har fået gode diskussioner om fælles retning og strategi for apotekerne - og ikke mindst om bestyrelsens forslag til en ny kredsinddeling, der følger regionerne.

Tilbagemeldingerne på forslaget har de fleste steder været positiv. Mange apotekere landet over kan se fordelene i, at Apotekerforeningens struktur matcher regionerne og det øvrige sundhedsvæsen.

En kommende sundhedsreform forventes at forholde sig til behovet for, at flere opgaver løses i det borgernære sundhedsvæsen. Hvis apotekerne skal bidrage, kræver det, at regioner og andre sundhedsfaglige aktører forstår, hvem vi taler på vegne af, når vi går i dialog lokalt. At det er en udfordring med den nuværende opdeling i otte kredse, oplever en del medlemmer allerede i dag. Det er kommet frem flere gange under de sene-

Ny kredsstruktur til debat og afstemning på den kommende generalforsamling

Jesper Gulev Larsen,

formand for

Danmarks Apotekerforening

ste måneders drøftelser af bestyrelsens forslag. Repræsentanter for regionerne giver også udtryk for, at forvirringen ikke er fremmende for et godt samarbejde.

Nogle har indvendt, at en ny struktur ikke kommer til at ændre på, at en formand eller en anden repræsentant for kredsen ikke kan forpligte alle regionens apoteker. Det er naturligvis helt korrekt. Vi er selvstændige apoteker, og sådan vil og skal det blive ved med at være. Men vi er også et fællesskab, og med en regional kredsinddeling kan vi give det fællesskab

en klarere stemme og dermed styrke vores ståsted i dialogen med regionerne.

En ny kredsinddeling vil ikke i sig selv fremme samarbejdet udadtil. Uanset den formelle organisering er det kredsformanden, eller en anden kredsrepræsentant lokalt, der skal spille kredsen på banen - i samarbejde og med bistand fra sekretariatet i Bredgade. Jeg ser et stort potentiale for et endnu tættere samarbejde om at få de mange indsatser, der arbejdes med centralt, til at leve og udbredes lokalt i en ny struktur.

I mange af de nuværende kredse har man et stærkt socialt fællesskab. Det er vigtigt med et godt kollegialt netværk, og det skal derfor i givet fald naturligvis bæres med over i en ny struktur. Det tror jeg vil ske helt af sig selv. Der foregår i forvejen løbende udskiftning af medlemmer i kredsene, uden at det går ud over fællesskabet. Tværtimod.

Jeg glæder mig til at mødes på afstand og fortsætte den gode diskussion til årets generalforsamling. ●

Det er derfor vigtigt, at kommunerne i samarbejde med andre aktører har de rette lægemiddelkompetencer, så den enkelte får den rette medicin, og så medicinen håndteres korrekt

Jesper Gulev Larsen, formand for Apotekerforeningen, og Bjarne Hastrup, administrerende direktør, Ældre Sagen, i et fælles debatindlæg bragt i blandt andet Frederiksborg Amts Avis den 22. april 2021

Danskerne køber mere antihistamin-medicin

Hvis man er allergiker, kender man helt sikkert til både en næse, der løber, våde og røde øjne, træthed og problemer med koncentrations- evnen. Ifølge Danmarks Apotekerforening køber danskerne mere medicin mod disse symptomer. Ifølge en opgørelse fra Apotekerforeningen steg de danske apotekers salg af antihistaminer med 31% fra 2016 til 2020.

FINANS

Finans.dk 13. april 2021

6.000 personer

Et videoopslag om dosis pakket medicin skabte stor interesse på Facebook i april, hvor det blev delt 50 gange og nåede ud til over 6.000 personer.

TOP 3

mest besøgte sider på apoteket.dk

1. Find apotek
2. Antistoftest
3. Onlineapoteker

Mest læste nyhed på medlemsnettet!

Nyheden om, at Orkla tilbagekalder en række batches af HUSK Psyllium kapsler på grund af mulig risiko for salmonella, blev den mest læste. I alt er der blevet klikket på nyheden fra den 09. april 434 gange.

Overenskomstaftaler i hus!

I slutningen af april kunne der tweetes om, at Apotekerforeningen og først Pharmadanmark, siden Farmakonomforeningen, havde indgået aftale om overenskomst for de ansatte på apotek.

Foto: Dado Ruvic/Reuters/Ritzau Scanpix

Oslo-apoteker vaccinerer mod COVID-19

Apoteker i Oslo vaccinerer mod COVID-19 for kommunen.

Den norske Apotekforening har på vegne af apotekerne i Oslo indgået aftale med Oslo Kommune om, at apotekerne hjælper med at vaccinere mod COVID-19.

Apotekerne skal supplere kommunens egne vaccinationscentre, så man når op på en samlet kapacitet, så 120.000 borgere kan vaccineres hver uge, når vaccinerne kommer i tilstrækkeligt omfang. Ud af dem skal de 10.000, ifølge aftalen, vaccineres på et af kommunens cirka 90 apoteker, og det skal ske ved siden af almindelig apoteksdrift. Hvis der bliver behov, kan vaccinationskapaciteten på apotekerne øges.

"Vi ved, at indbyggerne sætter stor pris på apotekerne som et let tilgængeligt sundhedstilbud. Jeg synes, det er flot, at Oslo Kommune nu vil bruge apotekerne, så flere Oslo-borgere hurtigt og enkelt kan få vaccinen, når leverancerne tilla-

der det," siger adm. direktør i den norske Apotekforening, Per T. Lund.

23 apoteker er allerede i gang med at vaccinere sundhedspersonale for kommunen.

Det er de gode erfaringer fra apotekernes indsats under svineinfluenzaepidemien i 2009, der har fået kommunen til at tænke apotekerne ind.

Også i flere andre europæiske lande vaccinerer apotekerne mod COVID-19. Det gælder blandt andet i England, hvor mere end 1,7 mio. borgere har fået deres vaccine på apoteksledede vaccinationscentre.

Danske apoteker skal ifølge myndighedernes plan også vaccinere mod COVID-19. Hvornår apotekerne bliver en del af vaccinationsindsatsen er endnu uklart og afhænger blandt andet af vaccineleverancer. ●

17. maj 2021

Der er
**generalforsamling i
Apotekerforeningen**
den 17. maj kl. 9.30.

Vi dækker begivenheden
i kommende Farmaci.

Ny direktør i Apovac

Kristine Marcher Espersen er tiltrådt som ny direktør for Apovac. Hun kommer fra en stilling som salgschef i apoteksdivisionen hos Nomeco, hvor hun blandt andet har haft det overordnede kundeanvar for at servicere apotekerne, og hun har derfor et indgående kendskab til apotekernes dagligdag og behov.

"Apovac har en helt central rolle i forhold til at kunne bidrage til at styrke apotekernes position som en vigtig del af det nære sundhedsvæsen. På baggrund af min erfaring og ikke mindst min egen faglige stolthed, glæder jeg mig utrolig meget til aktivt at kunne bidrage til fremdrift og udviklingen af Apovac," siger den nye direktør.

Vi har været isoleret og har holdt afstand. Ganske almindelige forkølelser med løbenæse og hoste har vi ikke rigtig set

Helle Jacobsgaard,
sundhedsfaglig chefkonsulent,
Danmarks Apotekerforening, dr.dk, 29.03.2021

IRLAND

Apotekere er de mest troværdige

Lokale apotekere indtager førstepladsen i en irsk undersøgelse af, hvilke professioner befolkningen finder mest troværdig. **96%** af de adspurgte angiver, at de har tillid til den lokale apoteker. De er skarpt efterfulgt af sygeplejersker og læger, som henholdsvis **95%** og **96%** angiver at have tillid til.

I bunden ligger influencere på sociale medier, som kun **6%** finder troværdige.

Det er analysebureauet Ipsos, der gennemfører en årlig måling af befolkningens tillid til forskellige professioner. De har spurgt 1002 personer over 15 år i februar og marts 2021.

DENGANG

BESKYTTELSE Denne beskyttelsesæske var frem til 1970'erne passager i danske skibsmedicinkister. Æsken indeholdt blandt andet kviksølvsalven, kalomel, som forebyggende middel efter samleje.

Kviksølvbehandling var en del af terapien

Tidligere blev tungmetallet kviksølv anvendt som lægemiddel på grund af dets bakteriebeskædigende og vanddrivende egenskaber. I en tid uden antibiotika og moderne medicin, måtte man acceptere kviksølv alvorlige bivirkninger, såsom nervøsitet, søvnløshed, eventuelt nedsat hukommelse og koncentrationsevne, samt betændelse i mundhulen, som resulterede i løse tænder. I værste fald resulterede indtagelse af kviksølv i akut forgiftning med døden til følge.

Historisk set fik arabernes udvikling af kviksølvsalve og kviksølvforbindelser omkring år 900-1000 stor betydning for den medicinske behandling i Europa i de følgende århundreder, og helt op til 1900-tallet har kviksølv være anvendt til forskellige hudlidelser.

Kviksølvsalven blev meget aktuel, da syfilis omkring år 1500 spredte sig som en epidemi i Europa. Indtil 1907 var kviksølv det eneste middel mod syfilis, indtil penicillin og andre antibiotika blev en del af behandlingen.

Ifølge danske patientjournaler fra 1800-tallet anvendtes kviksølvsalve til indgning lokalt for at fjerne det dårlige fra kroppen. Kviksølvbehandling medførte, at patienterne drev af sved og spyt, hvilket var en ønsket virkning i overensstemmelse med datidens humoralpatologiske tankegang. I 1920'erne markedsførtes organiske kviksølvforbindelser som vanddrivende midler.

Kviksølv er i dag klassificeret som et miljøskadeligt tungmetal, som man i de seneste årtier har forsøgt at minimere forekomsten af både i EU og globalt.

Ny app:

Kunderne tager godt imod

Apotekerne er i fuld gang med at gøre kunderne opmærksomme på den nye app 'apoteket'. De tager godt imod den, lyder meldingen fra de to apoteker, som Farmaci har talt med.

Af: Merete Wagner Hoffmann

På Brøndbyøster Apotek har apoteker Flemming Strøm besluttet at gøre en ekstra indsats for at få kunderne til at hente og bruge appen 'apoteket'.

"Vi har sat stikord op på alle skranke, så personalet ved, hvad de skal sige og gøre. Og så har vi på forhånd pakket folderen i vores papirposer, så kunden automatisk får den med hjem," fortæller apotekeren. Han har instrueret alle medarbejdere i at give appen et par ord med på vejen, når de slutter ekspeditionen.

Det har medarbejderne taget til sig.

"Når jeg udleverer medicinen til kunden, så åbner jeg gerne dialogen med at fortælle, at der i posen ligger en brochure for apotekets nye app. Og så fortæl-

ler jeg om de fordele, der er ved den," siger Julie Marie Bøg fra apotekets filial i Brøndbyvester. Det er hendes klare indtryk, at kunderne er interesserede. Og flere af dem giver udtryk for, at de vil gå hjem og downloade den.

'Det er smart'

Også Rukiye Kartall fra filialen Rødovre Krone gør et aktivt arbejde for at få kunderne overbevist om, at de må have fat i appen.

"Kunderne synes, det er smart, at man kan se og forny recepten og få et overblik over, hvilket apotek der har medicinen på lager. Flere har sagt, at det er en lettelse, at de ikke behøver ringe til lægen for receptfornyelse eller ringe til os for at tjekke, om vi har medicinen hjemme. Nu kan de se det hele i appen. Og har vi den ikke lige liggende på lageret, så er det lynhurtigt at sørge for, at vi får det," siger hun.

Erfaringen er, at det især er de faste kunder, der bruger flere typer medicin, som virker interesserede.

"Den appellerer mest til de midaldrende, der er vant til at bruge apps, mens de ældre har det lidt sværere. Og så er der de unge med P-piller, som siger 'smart'. Flere af dem nævner også, at de er glade for at kunne se prisen," siger Rukiye Kartall.

Vi sår et frø

På Vejle Gorms Apotek udleverer man så vidt muligt et visitkort til de kunder, som man vurderer er vant til at bruge apps - og de får også et par ord med på vejen, så de selv kan gå hjem og prøve den.

"Vi sår ligesom et frø. Folk kan godt se, at det er smart, og at appen giver nogle gode muligheder," fortæller apoteker Jonas Grønskov.

"Det har virkelig gjort en forskel for et par kunder, der normalt ringer eller kommer hen på apoteket for at få os til at bestille en helt specifik vare hjem. Fremover bestiller de blot med et enkelt klik i appen, og næste dag er medicinen klar til afhentning på apoteket. Så nu behøver de kun komme én gang."

Jonas Grønskov har også lige talt med en kunde, der var i gang med at ringe rundt til en stribe apoteker for at høre, om de skulle ligge inde med en pakning af et bestemt lægemiddel, som er i restordre med ukendt levering.

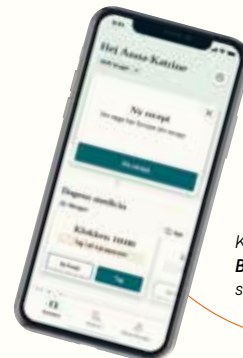
"Der var mit råd til ham, at han skulle gå ind og hente appen. For der kan han med det samme se, om der skulle være et par pakninger tilbage på et apotek. Det råd var han superglad for, og det vil le han gøre," siger Vejle-apotekeren.

Cirka 90% af apotekere har tilmeldt sig den nye app. ●

Det har virkelig gjort en forskel for et par kunder, der normalt ringer eller kommer hen på apoteket for at få os til at bestille en helt specifik vare hjem

Jonas Grønskov,
apoteker, Vejle Gorms Apotek

Kom med
Bag om appen
side 20

Frigør potentialet i dit apotek

Den digitale forbruger er her. Lad BD Rowa Technologies støtte dig i overgangen til den digitale apoteksverden.

Fordelene ved automatisering er enorme.

Lever omkostningseffektive recepttjenester med Rowa Technologies. Øg kapaciteten, frigør kapital der er bundet i varelagre, og reducer spild til næsten ingenting.

Og med Rowa Technologies er der mere endnu. Rowa letter dine første skridt ind i den digitale verden med en netværksportefølje af produkter: fra automatisering af medicinudlevering til butiksudstillinger- og digitale skærme i butiksvinduet.

Kontakt:

Henrik Walter, mobil: 61 27 08 08, e-mail: henrik.walter@bd.com

bd.com/rowa

Rowa® Technologies

Rowa® Vmax

En intelligent løsning til opbevaring og udlevering

Rowa Vmotion®

En fleksibel, interaktiv udstilling til håndkøbsmedicin og selvbetjening

TEMA:

Dosispakket medicin

For snart et år siden flyttede håndteringen af dosispakket medicin over i det Fælles Medicinkort (FMK). Det har betydet nye arbejdsgange på apoteket, hos de praktiserende læger og i kommunerne.

At få et godt samarbejde kræver involvering og engagement af alle involverede. I dette nummer af Farmaci fortæller vi om, hvordan to apoteker er lykkedes med at få etableret et godt samarbejde med de praktiserende læger.

Først tager vi dog til Gribskov, som er én blandt flere kommuner, der lige nu er i gang med at udbrede dosispakket medicin på plejehjem og i hjemmeplejen og hører, hvordan det frigør dyrebare ressourcer hos plejepersonalet og øger medicinsikkerheden.

AF: KIM ANDREASEN, TRINE GANER OG MERETE WAGNER HOFFMANN
ILLUSTRATION: MORTEN VOIGT

GRIBSKOV

Mere tid til pædagogik, pleje og omsorg

Stadig flere kommuner beslutter at lade apotekerne dosispakke medicin til borgere på plejehjem, botilbud og i hjemmeplejen. I Gribskov er man i fuld gang med at udbrede ordningen.

Når pædagog Jane Knutsson på Ahornparken, som er et specialiseret botilbud for borgere med udviklingshæmning i Gribskov Kommune, skal tælle og pakke beboernes medicin, foregår det inde i beboernes egne lejligheder.

"Vi har ikke et decideret medicinrum, hvor vi kan stå og fordele medicinen. Det er ret krævende at være hos

beboerne, mens det sker. Og der er en vis risiko for at lave fejl, hvis man bliver forstyrret undervejs af enten beboeren, som gerne vil snakke, eller noget andet. Nogle gange kan man lave nogle pædagogiske øvelser, hvor beboeren selv er med til at tælle medicinen op, men det kræver både skærpet opmærksomhed, og så er det langt de færreste af vores beboere, som er i stand til at deltage," fortæller Jane Knutsson, der udover at være pædagog også er medicinansvarlig for det team på Ahornparken, som hun arbejder i.

15-20 minutter pr. beboer

Derfor glæder hun sig også over, at fem ud af de ni beboere i hendes team får deres medicin pakket af apoteket.

"I gennemsnit skal jeg nok bruge 15-20 minutter pr. beboer på at pakke medicin. Når apoteket klarer pakningen,

kan jeg bruge den tid på pædagogisk arbejde. På samme måde kan mine kolleger med en sundhedsfaglig baggrund bruge den tid, de sparer, når de ikke skal pakke medicin, på mere pleje og omsorg", siger Jane Knutsson.

Langt færre fejl

Apoteket har kunnet pakke medicin i dosispakker siden 2001. Men siden håndteringen af dosispakket medicin for snart et år siden rykkede over i det Fælles Medicinkort (FMK), har læger og sundhedsprofessionelle i kommunerne kunnet få bedre indblik i den enkelte borgers dosispakke medicin. Det har gjort håndteringen af ordningen bedre og mere sikker og har fået flere kommuners øjne op for de fordele, som ligger i dosispakket medicin.

En af de kommuner er netop Gribskov Kommune i Nordsjæl-

I gennemsnit skal jeg nok bruge 15-20 minutter pr. beboer på at pakke medicin. Når apoteket klarer pakningen, kan jeg bruge den tid på pædagogisk arbejde

Jane Knutsson,
pædagog, Ahornparken, Gribskov Kommune

Selv mine mest skeptiske kolleger er blevet overbevist, når jeg fortæller, hvor mange ressourcer hjemmeplejen kan bruge på at køre rundt på landevejene fra borger til borger og tælle piller op

Hanne Skjerna,
praktiserende læge,
praksiskonulent,
Gribskov kommune

“Det lyder så nemt, når en medarbejder for eksempel skal ud til en borger og dispensere medicin. Men det kan være ret komplekst. Bestilling og levering af medicinen skal spille sammen, og så skal medicinen jo være tilgængelig, når medarbejderen er hos borgeren. Vi ser en del gange, at sygeplejen er nødt til at komme igen, hvis medicinen ikke er hentet eller ikke blevet leveret. Så nogle gange bliver ét medicindispenseringsbesøg til to, og det koster meget tid,” siger Gitte Klastrup Widmer.

Ifølge hende er der i årets første tre måneder foretaget over 100 ekstra besøg, hvoraf de fleste kunne være undgået, hvis borgeren havde fået dosisdispenseret sin medicin. Hun peger på, at kommunen derfor leder med lys og lygte efter områder, hvor andre kan gøre det lige så godt, som kommunens personale kan, eller måske endda bedre.

“Et af de områder er dosisdispensering. Det kan være med til at frigøre tid til sygepleje, og det kan samtidig sikre, at vi bruger vores ressourcer mest hensigtsmæssigt i en situation, hvor der mangler personale, som der gør generelt på sundhedsområdet i kommunerne,” siger Gitte Klastrup Widmer.

Dobbelt sikkerhed for personalet

Plejepersonalet i Gribskov Kommune oplever den øgede brug af dosisdispensering som positiv, og de får også en god respons fra borgerne.

“Det er især den øgede sikkerhed, som personalet ser som en kæmpe fordel. Både sikkerheden for borgerne, men også den sikkerhed, som dosispakket medicin giver for personalet selv”, siger Kirsten Pultz, farmaceut i Gribskov Kommune.

Det er Jane Knutsson enig i.

“Nu har vi jo her på Ahornparken flere års erfaring med dosispakket medicin. Det giver mig en tryghed i min arbejdsdag, og så er der også bare mange situationer, hvor den pakkede medicin giver mere sikkerhed i forhold til medicinfejl. For eksempel når beboer-

Dosispakket medicin

Dosispakket medicin er medicin pakket i små poser, der sidder sammenhængende i en dosisrulle. De små poser hjælper borgere og plejepersonale med at administrere medicinen og kan ordineres, hvis borgeren er i stabil behandling med mange forskellige slags medicin.

Medicinen leveres i ruller, der indeholder medicin til to uger ad gangen. Gebyret er 111,25 kr. pr. rulle. Der er mulighed for tilskud, der i givet fald ordineres af lægen eller behandlerfarmaceuten på apoteket.

Apotekerne har kunnet dosispakke medicin i 20 år. Sidste år overgik ordningen til det Fælles Medicinkort (FMK), hvilket har fjernet en række af de fejlkilder, der tidligere lå i ordningen, og gjort den bedre og endnu mere sikker.

Flere kommuner har fokus på at udbrede dosispakket medicin på bosteder, plejehjem og hjemmeplejen. Udover **Gribskov** arbejder blandt andet **Aalborg, Aarhus, Kolding, Otterup** og **Ærø** på at få flere borgere på dosispakket medicin.

33.000 borgere i Danmark får dosispakket deres medicin.

- > land. I flere år har man haft dosispakket medicin på Ahornparken, og nu har politikerne besluttet at udbrede ordningen til borgere i hjemmesygeplejen og på plejehjem.

Gitte Klastrup Widmer, sygeplejefaglig leder i Gribskov Kommune, begrundet kommunens satsning på dosisdispensering med, at der sker langt færre fejl, når medicinen bliver doseret af en maskine i stedet for, at der er en person, som gør det.

“Dosisdispensering mindsker også spild af medicin. Der bliver kasseret mindre, når der for eksempel sker ændringer i medicinen, og borgeren betaler kun for medicin til 14 dage ad gangen. Det er også mere hygiejnisk, fordi det bliver pakket af en maskine”, siger hun.

100 ekstra besøg

En anden væsentlig grund til at lade apotekerne pakke borgernes medicin er, ifølge Gitte Klastrup Widmer, at det kræver rigtigt mange ressourcer i sygeplejen, på plejecentre og i andre af kommunens tilbud, når personalet skal dispensere manuelt.

ne skal i byen eller på koloni. Så kan de få den daglige aktuelle dosis med i lommen i den lille pose, som den er pakket i, og nøjes med det”, forklarer hun.

Lægerne er med

Gribskov Kommune er dosisdispensering i hjemmeplejen og på plejecentre sat i gang i et tæt samarbejde med de praktiserende læger og apotekerne. Praktiserende læge og praksiskonulent Hanne Skjernaa fungerer som bindeled mellem lægerne på den ene side og kommunen og apotekerne på den anden.

”Min opgave har blandt andet været at få mine lægekolleger med på idéen. Det har jeg gjort ved at stå til rådighed for alle de spørgsmål, som de har haft. Jeg har informeret om det på et lokalt lægelaugsmøde, og så har jeg udarbejdet en fire siders lang FAQ, som de kan læne sig op ad, når de skal dosisdispensere,” forklarer Hanne Skjernaa.

Nytten af dosisdispensering

Her har hun gjort en del ud af at forklare nytten af dosisdispensering for kollegerne.

”Maskiner er bare bedre end mennesker til at tælle piller op, så risikoen for fejl minimeres. Og selv mine mest skeptiske kolleger er blevet overbevist, når jeg fortæller, hvor mange ressourcer hjemmeplejen kan bruge på at køre rundt på landevejene fra borger til borger og tælle piller op,” siger Hanne Skjernaa.

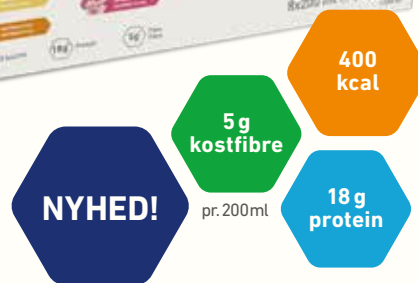
Mens samarbejdet med kommunen forløber nærmest gnidningsfrit, så er Hanne Skjernaa mere bekymret for arbejdsgangene i forhold til hospitalerne.

”Det er ved indlæggelser og udskrivninger, at fejlene sker. Lægerne på hospitalet er måske ikke opmærksomme på dosisdispenseringen, og nogle gange kan viden om patienternes medicin blive tabt mellem to stole,” siger hun.

Kommunen har i samarbejde med de praktiserende læger vurderet, at cirka 275 borgere i kommunens sygepleje og cirka 150 borgere på plejecentrene vil kunne overgå til dosispakket medicin. ● >

Hvis appetitten og vægten svigter, kan Resource® støtte

– Hvilken er din favoritsmag?

Resource® 2.0+fibre udvider familien med et praktisk **startkit** med alle de 7 gode smagsvarianter, som vi har på markedet i dag. Så kan dine kunder smage sig frem til sine favoritter.

Resource® 2.0+fibre er en ernæringsmæssigt fuldgyldig og energirig ernæringsdrik med protein og præbiotiske kostfibre. Fremstillet specielt for at imødekomme forhøjet energi- og proteinbehov hos patienter med, eller med risiko for, underernæring.

RESOURCE® 2.0+fibre er en fødevarer til særlige medicinske formål. Skal anvendes under lægelig overvågning. Beregnet til ernæringsmæssig håndtering af patienter med underernæring eller i ernæringsmæssig risiko.

Information til
sundhedsfagligt personale
www.nestlehealthscience.dk

TAASTRUP

Lægerne får en ekstra hånd

En udstrakt service over for lægerne har fået samarbejdet om dosispakket medicin på skinner i Taastrup.

Kan vi på apoteket gøre mere for at hjælpe lægerne i gang? Det spørgsmål stillede de sig selv og hinanden på Taastrup Apotek, da det for nogle måneder siden stod klart, at mange af lægerne stadig havde store udfordringer med det nye dosismodul i FMK.

"Den dosisansvarlige havde tit en ansat fra et af lægehuse i telefonen, fordi der var noget, der drillede. Det var ofte små lavpraktiske ting eller tekniske fejl, som blev ved at gå igen," fortæller Behzad Ghorbani, der er apoteker på Taastrup Apotek.

De tilbagevendende udfordringer satte gang i overvejelserne om, hvad apoteket kunne gøre, for at få samarbejdet om dosispakket medicin til fungere bedre til glæde for alle involverede, som apotekeren udtrykker det.

Det betød først og fremmest, at de besluttede at souschef og den dosisansvarlige farmakonom skulle være dygtige til at navigere i FMK.

"Hvis vi på apoteket er eksperter i FMK,

bliver vi bedre til at hjælpe lægerne med at løse de udfordringer, de oplever. Vi vil være effektive og gøre det nemt for lægerne at samarbejde med os. Derfor er vi klar og godt forberedt på at hjælpe, når de har brug for det. Vi skal kunne svare på deres spørgsmål og sætte os i deres sted. Lægerne har typisk ti minutter pr. patient. Så det er ikke lige der, de får sat sig ind i det," siger Behzad Ghorbani.

Kommer ud til læge

Ud over at være klædt på til at hjælpe i telefonen, tilbyder apoteket derfor også, at den dosisansvarlige kommer ud til lægen og gennemgår processerne i FMK Dosis med udgangspunkt i konkrete patientcases. Det har flere lægehuse taget positivt imod.

"Vi har henvendt os til alle lægeklinikkerne og gjort opmærksom på, at vi er klar til at hjælpe. For os handler det om indstilling. Vi strækker os langt for at gøre det let at være læge i samarbejdet med apoteket," siger han.

Og det virker. Selv de mest skeptiske læger er, ifølge Taastrup-apotekeren, gået i positiv dialog. Og selv om det tager tid, ser Behzad Ghorbani det som en god og nødvendig investering, hvis dosisdispenseret medicin skal vinde udbredelse til gavn for kommunen, læger, apoteket og borgerne.

"Jeg er af den overbevisning, at vi alle vinder på at få et godt og velfungerende samarbejde om dosis. Og ja, hvis vi skal strække os lidt ekstra, er det det mindste, vi kan gøre. Det er i virkeligheden ikke så meget, der skal til," siger han. ● >

Jeg er af den overbevisning, at vi alle vinder på at få et godt og velfungerende samarbejde om dosis. Og ja, hvis vi skal strække os lidt ekstra, er det det mindste, vi kan gøre

Behzad Ghorbani,
apoteker, Taastrup Apotek

a

Apotekets kosttilskud
til før, under og efter graviditeten i
nye reformulerede udgaver.

Enkel og tryk rådgivning

Med et produkt til hver sin fase af processen kan I tilbyde jeres kunder den bedst mulige rådgivning. I de nye produkter har vi blandt andet justeret indholdet af D-vitamin og folsyre, så det nu er 100% på linje med Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Ved behov for yderligere tilskud af f.eks. calcium, jern eller D-vitamin er der mulighed for at supplere med andre kosttilskud.

Få mere at vide

Find kurser, produkttræning og nyheder i Apotekets App "Viden til forskel".

apotekets

VIDEN TIL FORSKEL

AALBORG

Samarbejde med lægen:

Aalborg-apotek har fundet formlen

Tæt dialog mellem apotekets dosisansvarlige og en dedikeret ledende lægesekretær har banet vejen for godt samarbejde om dosispakket medicin mellem lægehus og Budolfi Apotek i Aalborg.

Når telefonen ringede på Budolfi Apotek, og det var en medarbejder fra Lægehuset i Nibe, som havde et spørgsmål om dosispakket medicin, tog farmakonom Line Skouboe lige en dyb indånding. For så vidste hun, at hun med stor sandsynlighed fik en frustreret læge eller lægesekretær i røret, der bad om en ændring i en dosisrulle, selv om deadline for længst var overskredet, eller at der var noget i FMK, der drillede.

"Når de før i tiden ringede, kunne jeg næsten høre, at de rullede med øjne i den anden ende. De syntes, at det var helt vildt besværligt," siger Line Skouboe, som er dosisansvarlig på Budolfi Apotek i Aalborg.

Kommunikationen om dosispakket medicin mellem apotek og lægehus fungerede med andre ord dårligt til frustration for alle parter. Forståelsen for hinandens arbejdsgange manglede, og det resulterede blandt andet i, at apoteket oplevede, at det trods gentagne henvendelser var svært at få svar fra lægerne, og ofte kom ændringerne til dosisrullerne for sent og med mange rettelser.

Fik nok af fejl

I dag, et års tid senere, er situationen imidlertid en helt anden. Forandringen indtraf, da Mette Kjær, der er ledende lægesekretær hos Lægehuset i Nibe, en dag fik nok af fejl og frustrationer.

"Håndteringen af dosisrecepterne var årsag til en masse kaos og bøvl. Det var tidskrævende og besværligt for alle. Så en dag foreslog jeg, at jeg tog mig af at håndtere og strukturere dosispakket medicin i samarbejde med Helle (læge, red.) for at aflaste lægerne og forbedre samarbejdet med apoteket. Og det var der opbakning til internt," siger Mette Kjær.

Siden da, har den ledende lægesekretær håndteret stort set alle lægehusets dosisrecepter, efter at lægerne har gjort deres del af arbejdet. Og det er hende, der fast har dialogen med Line Skouboe. Resultatet har været langt mindre skrivi frem og tilbage, et bedre flow og færre ændringer og utilsigtede hændelser.

"Hver gang jeg har haft et problem eller været usikker på noget, har jeg ringet til Line på apoteket med det samme. Jeg har interesseret mig for, at det kom til at køre, og nu forstår vi hinandens arbejdsgange. Det har vist sig at være en god investering, der sparer os alle for mange af de udfordringer med dosispakket medicin, vi havde tidligere," siger Mette Kjær.

Kræver dedikation

Det er Line Skouboe helt enig i. Den personlige relation mellem de to har gjort en verden til forskel, ifølge farmakonommen.

"Nu er det ligefrem lidt hyggeligt, når det er Mette fra Lægehuset i Nibe, der ringer om en dosisrecept. Hun er inde i tingene, og det giver en god dialog, hvor

Håndteringen af dosisrecepterne var årsag til en masse kaos og bøvl. Det var tidskrævende og besværligt for alle

Mette Kjær,

ledende lægesekretær,
Lægehuset i Nibe

vi kan have fokus på at finde løsninger frem for fejl," siger Line Skouboe.

At det kræver dedikation og involvering fra alle parter, er Mette Kjærs chef, læge Helle Aarup Skou, enig i. Hun var tidligere skeptisk men ser i dag fordelene ved dosispakket medicin.

"Dosispakket medicin er en god løsning. Det mindsker risikoen for fejdoseringer, og det sparer hjemmeplejerskens ressourcer, som eksempelvis kan bruges i hjemmeplejerskens akutfunktion. Udfordringen er, at der er mange sektorer, der skal samarbejde. Det kræver noget vilje fra alle parter, og man er nødt til at interessere sig for, hvordan det ser ud hos de andre," siger hun.

Vejledninger med flowcharts

En udfordring i samarbejdet i Aalborg

har også været, at rollefordelingen mellem de involverede har været uklar. For at komme den uklarhed til livs, er der udarbejdet to vejledninger, der klargør alle parter opgaver, når en borger henholdsvis opstartes på dosispakket medicin, og når der sker ændringer i dosiskortet.

Vejledningerne indeholder flowcharts, der viser alle led i processen, så det bliver klart for de involverede, hvem der har ansvar for hvad og hvornår. Tidligere har det blandt andet været uklart, hvem der informerede borgeren om, hvad det indebærer at komme på dosispakket medicin. Det er nu klart defineret, at det er hjemmesygeplejerskens opgave at gøre forud for, at dosispakningen oprettes, hvilket ifølge Helle Aarup Skou har hjulpet til en tryktere og mere smidig proces.

"Det er nu helt klart defineret, hvad vi selv skal gøre, og hvad vi kan forvente, at andre gør hvornår. Det har været en stor hjælp for samarbejdet," siger den praktiserende læge.

Budolfi Apotek er netop nu ved at overføre modellen for det gode samarbejde med Lægehuset i Nibe til Lægehuset i Løgstør. Her har man netop udpeget en lægesekretær, som fremover er ansvarlig for at tage sig af dialogen om dosispakket medicin med apotekets dosisansvarlige farmakonom Line Skouboe. ●

Nu er det ligefrem lidt hyggeligt, når det er Mette fra Lægehuset i Nibe, der ringer om en dosisrecept

Line Skouboe,
farmakonom og
dosisansvarlig,
Budolfi Apotek

Rowa® Technologies

Fremtiden inden for apoteker

Lad BD Rowa støtte dig i overgangen til den digitale apoteksverden

- ✓ Centraliseret kontrol af alle digitale Rowa-systemer
- ✓ Kompatibel med alle løsninger fra Rowa samt andre producenter
- ✓ Enkelt design på webportalen vCloud

For flere oplysninger kontakt:

Henrik Walter

Mobil: 61270808

e-mail: henrik.walter@bd.com

Rowa® Technologies

Rowa®-opbevaringssystemer

Intelligente løsninger til opbevaring og udlevering i apoteker. Drag fordel af 20 års erfaring fra mere end 6.500 installationer i hele verden.

Rowa Vmotion®

Et fleksibelt, interaktivt præsentationværktøj som fremviser produkter, tilbud og reklamer til kunder i apoteket.

Rowa Vpoint™

Selvbetjeningsterminal som giver kunder adgang til vigtig information samt til at betjene dem selv inde i apoteket.

Mere innovation på vej fra Rowa Technologies:

Rowa Vshelf™ - Direkte salg via QR-kode udenfor apoteket.

Bag om appen:

Mange hensyn går hånd i hånd

Bag den simple brugerflade er apotekets nye app fuld af komplekse opkoblinger til andre systemer. Farmaci tager et kig ind bag – og ser på tendenserne inden for sundhedsapps.

Af: Trine Ganer

Den skal være nem og intuitiv for brugeren. Samtidig skal den kunne vise mange informationer, leve op til alle krav om sikkerhed og beskyttelse af personfølsomme oplysninger, løse en relevant opgave for brugerne, og så skal den have forretningsstrategisk værdi for apotekerne.

Der er mange behov og hensyn, som Apotekerforeningen i samarbejde med den tekniske leverandør Trifork, har skullet afveje i udviklingen af den nye app 'apoteket'. Helt afgørende er den gode brugeroplevelse, forklarer Jon Nørrelykke, der er udvikler hos Trifork.

"En app skal være hurtig og intuitiv. Det duer ikke, hvis det kræver en brugermanual at finde ud af den. Man hiver telefonen op af lommen, og det skal bare virke med det samme. Den skal være hurtig, og man skal kunne finde ud af den," siger Jon Nørrelykke.

En kompleks størrelse
Og netop den gode brugeroplevelse kan være en udfordring, når man trækker på data fra så mange andre systemer, som det er tilfældet for apotekets nye app. Ikke mindst integrationen til FMK er en kompleks størrelse, ifølge Trifork-udvikleren, der ved, hvad han taler om. Ud over at have været med til udviklingen af andre apps med opkobling til FMK har han også en fortid som tech lead og udvikler på FMK's centrale services.

En kompleks størrelse

"FMK har levet og udviklet sig igennem mange år. Derfor er det et ret komplekst system at koble sig op på. Og derfor kræver det en certificering at få lov at vise oplysninger fra FMK," forklarer han.

For at opnå den certificering, der er med til at sikre, at alt er i orden, er der en lang række krav fra Sundhedsdatastyrelsen, som man, som aftager af data, skal leve op til. De går blandt andet på, hvilke informationer man viser, og hvordan man viser dem. FMK har for eksempel retningslin-

En app skal være hurtig og intuitiv. Det duer ikke, hvis det kræver en brugermanual at finde ud af den. Man hiver telefonen op af lommen, og det skal bare virke med det samme, den skal være hurtig

Jon Nørrelykke,
udvikler hos Trifork

Appens opkoblinger til andre systemer

Fælles Medicinkort

Opkoblingen til det Fælles Medicinkort (FMK) er en ryggrad i appen. Den giver adgang til:

- informationer om recepter og ordinationer
- anmodning om receptfornyelse hos lægen
- medicinhuskeren, som er koblet op på lægens ordination
- information om ændringer til behandlingen, f.eks. pausering af et lægemiddel, som kommer op i appen og slår igennem i medicinhuskeren
- kundens købshistorik for de sidste to år på tværs af apoteker.

NemID

Brugen af login-løsningen via NemID giver mulighed for:

- nem og ikke mindst sikker adgang til de mange personfølsomme oplysninger, som vises i appen.

Apotekssystemerne

Opkoblingen til de to apotekssystemer giver adgang til:

- lagerstatus på alle lægemidler inden for en substitutionsgruppe
- visning af lagerstatus på apoteker i nærheden
- adgang til informationer om medicintilskud og udløbsdato for CTR-saldo via Det Centrale Tilskudsregister
- priser på lægemidler inkl. beregnet tilskud¹
- ekspedition, som kan foregå via apotekssystemet og ligner de andre FMK-bestillinger fra for eksempel plejehjem.

Medicin.dk

Opkoblingen til Dansk Lægemiddelinformations (DLI) Medicin.dk giver adgang til:

- billeder af og tekster om lægemidler.

Betalingsløsninger

Appen er koblet op på de to apotekssystemers digitale betalingsløsninger FarPay og C2Pay, som giver mulighed for at:

- brugeren kan betale for sine lægemidler i forbindelse med en bestilling.

Den Nationale Serviceplatform

Opkoblingen som giver adgang til:

- informationer om brugeren via blandt andet CPR-registeret, evt. værge-status for brugerens børn, forældre eller andre.

¹ Nogle typer af tilskud kan appen ikke bregne (fx kommunale tilskud). Det gør apoteket ifm. ekspeditionen.

5 tendenser

> jer for, hvordan det skal se ud for brugeren, når lægen pauserer et lægemiddel. Udfordringen er i den forbindelse at finde en god og overskuelig visning, som giver netop de oplysninger, man har brug for, samtidig med at vigtig information ikke skjules.

Bestillinger i appen

Og så er der integrationen til de to apotekssystemer, som også er vigtig for appens funktionalitet for både kunder og apoteker. Det fortæller kommunikationsdirektør i Apotekerforeningen, Lene Lund Hansen.

"Det har været vigtigt for os, at bestillinger i appen kunne håndteres i apotekssystemerne på linje med de øvrige bestillinger, som kommer ind til apoteket, så der ikke blev et parallelt system. Det ville besværliggøre integrationen af appen i det daglige arbejde på apotekerne. Desuden ligger der mange informationer, som appen får adgang til via apotekssystemerne, bl.a. lagerstatus, priser og tilskud," siger Lene Lund Hansen.

Lige nu arbejder Apotekerforeningen med hjælp fra Trifork videre på nye funktioner i appen. De næste forventes at være beregning af klausuleret tilskud, stramning omkring bestilling af euforiserende lægemidler, substitution til mindre pakninger og integration til apotekets webshop, som lanceres i løbet af de kommende måneder. ●

Hvem er Trifork?

Trifork Public, der er en del af Trifork A/S, er et digitalt udviklingsbureau, som bl.a. har specialiseret sig i at udvikle digitale løsninger inden for sundhedssektoren. Ud over appen 'apoteket' har Trifork Public blandt andet været med i udviklingen af de praktiserende lægers app Min Læge.

Apotekets app afspejler flere af de tendenser, der er inden for sundhedsapps lige nu. Jonas Krogsøe, der er UX-designer hos Duckwise (en del af Trifork), peger på fem områder, som er i fokus, når Duckwise designer digitale produkter inden for sundhedsområdet:

1 Tillid og gennemsigtighed

Tillid er afgørende i sundhedsapps, da man tilgår personfølsomme oplysninger. En sundhedsapp skal derfor kommunikere en tydelig afsender, som folk har tillid til. I apotekets nye app har det været vigtigt at bruge identiteten, som folk kender fra de fysiske apoteker – ikke mindst for at skabe tillid og troværdighed.

2 Brugervenlighed og relevans

Når man kommunikerer til borgeren om sygdom, behandling og medicin, er det vigtigt, at der ikke er noget, som kan misforstås, og at patientsikkerheden understøttes. I apotekets app kommer det for eksempel til udtryk i, at medicinhuskeren trækker på informationer fra FMK. Der findes en del andre apps med en medicinhusker, men ingen af dem henter information direkte fra lægens ordinationer som en hjælp til brugeren. Det giver værdi for brugeren og øger sikkerheden.

3 Convenience

Tendensen går i retning af convenience og selvbetjeningsløsninger. Det er en fordel for både brugeren og for app-udbyderen. I Min Læge-appen kan brugeren for eksempel selv bestille tid, og man kan komme til e-konsultation hos lægen. I 'apoteket' kan man oprette en fast bestilling og se, om apoteket har medicinen på lager. Det letter begge veje. I det hele taget kommer kommunikationen med sundhedsvæsenet tættere på brugeren. Man har sin kommunikation med sundhedsvæsenet i lommen.

4 Fagsprog skal oversættes

Når sundhedsoplysninger stilles til rådighed for borgerne i en app-løsning, er der stort behov for at få oversat fagsproget til noget, som brugeren kan aflæse og forstå. Det gælder for eksempel prøvesvar i Min Læge-appen. Ved en fysisk konsultation kan lægen oversætte det til noget, som borgeren kan forstå. Nu har borgeren mulighed for at se sin sundhedsinformation direkte, uden den oversættelse. Det er derfor vigtigt med en simpel brugerflade og et forståeligt sprog. Det er en stor og løbende udfordring.

5 Etske problemstillinger opstår

Der er etiske problemstillinger, når man stiller sundhedsoplysninger til rådighed direkte for borgerne. Hvilke prøvesvar skal man have adgang til? Skal man for eksempel få at vide, at man har en alvorlig sygdom, når man tjekker sit prøvesvar via en app? Hvem skal have adgang til sundhedsoplysninger om børn, hvis forældrene er skilt? Og hvordan håndterer man disse problemstillinger teknisk?

TREO®

– mod hovedpine og migræne

Treo er en smertestillende brusetablet mod migræne og svage smerter som hovedpine, muskel- og ledsmerter, menstruationssmerter og tandpine.

- Har en smertestillende, febernedsættende og antiinflammatorisk effekt
- Indeholder caffein, som forstærker den smertestillende effekt
- Virker inden for 30 minutter
- Godkendt til behandling af migræne

Treo®, Treo Citrus® og Treo Hindbær® 500 mg acetylsalicylsyre og 50 mg caffein brusetabletter

Virkning: Mod migræne samt svage smerter **Advarsler og forsigtighedsregler:** Tag ikke Treo, hvis du er overfølsom over for indholdsstofferne, tidligere har fået allergiske symptomer eller astma ved brug af smertestillende medicin, har mavesår, tendens til blødning, svært nedsat lever- eller nyrefunktion eller dårligt hjerte. Over 65-årige skal undgå langvarig brug af acetylsalicylsyre grundet risiko for mave-tarm-blødninger. Brug af hovedpinetabletter i mere end 10 dage om måneden i mere end 3 måneder kan gøre din hovedpine værre og hyppigere. Treo, Treo Citrus og Treo Hindbær har højt indhold af natrium. Treo Citrus og Treo Hindbær indeholder sojalecithin (E322) og glukose. Treo Hindbær indeholder sorbitol. **Graviditet:** Tag ikke Treo i de sidste 3 måneder før forventet fødsel. Tag kun Treo i de første 6 måneder efter aftale med lægen. **Bivirkninger:** Almindelige: hurtig puls, øget blødningstendens, rysten, søvnløshed, uro, mave-/tarmgener som fx blødning, kvalme, opkastning, diarré, halsbrand. Ikke almindelige: mave-/tarmsår, overfølsomhedsreaktioner (nældefeber, snue). Sjældne: Vejrtrækningsbesvær og astmalignende anfald. Forstyrrelser i nyrefunktionen. Ikke kendt frekvens: Reyes syndrom hos børn. **Dosering:** Voksne: 1-2 brusetabletter opløst i vand 1-4 gange daglig. Børn: Bør ikke bruges af børn under 15 år uden lægens anvisning og må ikke bruges af børn og unge med feber. **Pakninger:** 10 stk. ikke apoteksforbeholdt og 20 stk. apoteksforbeholdt. Må ikke udleveres til personer under 18 år. **Læs indlægssedlen grundigt inden brug.** 04/2020. Mylan Denmark ApS, Borupvang 1, 2750 Ballerup, tlf. 28116932, info.dki@mylan.com

Læs mere om Treo på www.treo.dk

APOTEKSPORTRÆTTER I Danmark er der 516 apoteksenheder. De har en masse til fælles og drives alle inden for apotekerlovens rammer. Men de er også forskellige. Farmaci besøgte i den kommende tid en række apoteker og tegner derigennem et billede af en sektor med mange slags opgaver og udfordringer. Første gang skal vi med på nattevagt på Danmarks eneste døgnåbne apotek, Steno Apotek i København.

REPORTAGE STENO APOTEK

På nattevagt på apoteket, der aldrig har lukket

Farmaci var med souschef Klaus Rasmussen på nattevagt en kold nat i januar, mens landet var lukket ned. Her fortalte han om nætterne på apoteket, om kunderne og om, hvordan det er at arbejde på apotek, når andre sover.

AF: TRINE GANER
FOTO: PETER HELLES ERIKSEN

DØGNÅBENT
Steno Apotek er
Danmarks eneste
apotek, som
aldrig er lukket.

Steno Apotek

REPORTAGE STENO APOTEK

Man kan få mange konfrontationer her, hvis det er det, man vil. Vi har flere gange haft politiet til at hjælpe med at dæmpe gemytterne. Men man finder efterhånden sin måde at få afværget situationerne på. Det er en del af jobbet

Klaus Rasmussen, Souschef, Steno Apotek

NATTEVAGT
Enten er man til det, eller også er man ikke. Souschef Klaus Rasmussen kan lide afvekslingen i skiftende vagter. Han har været på Steno Apotek i 32 år.

Fn ung mand sidder på en stol i kunderummet og venter på, at hans nummer bliver råbt op. I joggingbukser og med huen trukket ned over ørerne. "Jeg skal hente noget medicin til min mormot," siger han, da han kommer op til farmakonomen i skranken.

"Hvilket præparat?", spørger hun venligt. Det kan manden ikke svare på. Han bliver irriteret. Hæver stemmen, slår ud med armene: "Kan du ikke bare give mig det?" "Desværre. Jeg er nødt til at vide, hvilket præparat, eller hvad det skal bruges til. Det er for at sikre, at du ikke får noget forkert med hjem", siger farmakonomen med rolig stemme.

Situationen udvikler sig yderligere. Manden henter sin ven, der venter i en bil på gaden. Det lykkes heldigvis vennen at berolige manden, der får ringet til nogen, der kan hjælpe.

"Velkommen til Steno," smiler Klaus Rasmussen, da han en januaraften tager imod Farmacis udsendte, der netop er kommet ind af døren på apoteket, da den anspændte situation udspiller sig. "Den slags har vi en del af. De fleste kunder er heldigvis søde og rare. Men altså, de her kommer også ind i mellem," fortæller han.

Corona har ramt hårdt

Steno Apotek er Danmarks eneste døgnåbne apotek. Det ligger midt i København, lige over for Hovedbanegården, og her kommer mange forskellige slags mennesker. Folk med skæve arbejdstider. Ansatte i restaurationsbranchen, der har sent fri. Taxachauffører. Især fredag og lørdag aften og nat er byen levende, og fortovet udenfor apoteket er fyldt med taxaer og mennesker på vej ud eller hjem fra byen.

Eller sådan var det. Corona-pandemien har ramt Steno Apotek hårdt. Folk arbejder hjemme fra forstæderne, turisterne er væk, og om aftenen og natten ligger gaderne øde hen.

"Corona har påvirket os meget. Både om dagen og om natten. Vi har måttet skære meget ned på bemandingen," siger Klaus Rasmussen. Han er souschef på apoteket, hvor han har været ansat i 32 år. Han har, som han formulerer det, været med siden dengang "folk tænkte lange ventetider og narkomaner, når man sagde Steno".

"Da jeg startede, stod folk i kø ud på gaden. Der var fuld knald på. Også om natten. Man var helt færdig efter sådan en vagt. Men det havde også sin charme," siger han.

Selv om narkomanerne ikke kommer i samme omfang som tidligere, fordi de nu henter deres metadon på særlige udleveringssteder, er det en kundegruppe, som stadig har sin daglige gang på apoteket. Og det er, ifølge Klaus Rasmussen, en speciel gruppe at håndtere.

"Man kan få mange konfrontationer her, hvis det er det, man vil. Vi har flere gange haft politiet til at hjælpe med at dæmpe gemytterne. Men man finder efterhånden sin måde at få afværget situationerne på. Det er en del af jobbet," siger han.

Han er stort set aldrig utryg, selv om han er alene på arbejde hele natten. Den sidste farmakonom går hjem kl. 22.30.

Færre receptekspeditioner

I det samme går døren op. Klokken er blevet halv et, og en yngre mand kommer ind med en sovende baby i en autostol. Han har været en tur i Glostrup for at hente den penicillin, som vagtlægen har ordineret til hans lille søn, blot for at konstatere, at apoteket lukkede ved midnat. På Steno får han, hvad han kommer efter.

Og der er, ifølge Klaus Rasmussen, stadig receptekspeditioner om natten, men langt færre efter at Region Hovedstaden i 2014 introducerede akuttelefonen 1813.

"Lægevagten hjalp jo tidligere folk og udskrev recepter til børneorm, øjenbetændelse, blærebetændelse og så videre. Det kom de og hentedede her om natten. I dag sender 1813 i vid udstrækning folk til egen læge dagen efter, hvis det er noget, som kan vente. Det har betydet, at nogen som tidligere fik hjælp med det samme, må vente til næste dag. Og vi har færre kunder om natten," fortæller Klaus Rasmussen.

Kunderne bliver langsomt færre ud på de små timer, mens telefonen fortsat ringer jævnlige. Også kl. lidt i to, hvor Klaus Rasmussen får en mand i røret som vil vide, om apoteket har noget mod fnat. Og om han kan hente det med det samme. Det klør over det hele, og han kan ikke sove.

"Du kommer bare," siger Klaus Rasmussen.

Og det er typisk de akutte ting, der får folk til at ringe til Steno Apotek i nattetimerne. Det kan >

STENO APOTEK

Historie

Apoteket blev grundlagt den 24. september 1901 på adressen Vesterbrogade 33 skråt over for Stenosgade, heraf navnet.

Apoteket flyttede til sin nuværende adresse Vesterbrogade 6c den 27. september 1971.

Den 1. januar 1972 overtog apoteket funktionen som vagtapotek efter det nu nedlagte Rådhusapoteket i Stormgade.

Apoteker

Jesper Gulev Larsen overtog apoteket den 1. juli 2000.

Enheder

Ingen.

Ansatte

8 farmaceuter
11 farmakonomer
16 øvrige.

REPORTAGE

STENO APOTEK

> være forstoppelse, fortrydelsespiller og blærebetændelse. Og så er der de ensomme.

"Vi har jo også dem, der ringer om natten, fordi de gerne vil have nogen at snakke med. Der er mange ensomme mennesker, for hvem apoteket kan svare på hvad som helst," siger Klaus Rasmussen.

Særlig kultur

Han er glad for de skiftende arbejdstider og den særlige kultur, der er på et apotek, der aldrig har lukket.

"Jeg har arbejdet på apotek fra 9-17.30 før, jeg kom her. Jeg syntes, det var ensformigt. Det her bliver aldrig en trummerum. Der er ikke to uger, der er ens," siger han.

Og sådan er han ikke den eneste, der har det. En del af de ansatte har været på apoteket i mange år, selv om det indebærer skiftende vagter. For man kan ikke være ansat som farmaceut på Steno uden at have nattevagter. Hvis man er

her, skal man bidrage, som Klaus Rasmussen siger det.

"Enten er man til det, eller også forsvinder man hurtigt igen. Finder man sig først til rette, og kan man finde ud af det i forhold til familien, så bliver man her," siger han.

Nattevagterne begynder dog at tage lidt hårdere på den 58-årige souschef. Hvor han tidligere blot mødte ind kl. 17.30 og holdt hele vejen til kl. 8 om morgenen, er han nu nødt til at sove på forskud.

Døren går op. En ung kvinde kommer ind. Hun skal have fortrydelsespiller. Hun er ikke den første og nok heller ikke den sidste denne nat, der kommer med det formål.

Klokken nærmer sig 3 og Farmacis udsendte, der godt kan mærke, at den normale sengetid er overskredet med nogle timer, takker af og sætter kursen hjemad gennem den corona-tomme nat. ●

PÅ CHATTEN I løbet af natten kommer der løbende spørgsmål ind på Apoteket.dk's chat, som Steno Apotek har ansvar for at drive.

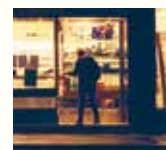
Nationalt døgnapotek

Steno Apotek har status af nationalt døgnapotek.

Hvis en borger skulle blive bidt af en hugorm en sen aften, eller en efterskole rammes af meningitis, kan apoteket hjælpe med at skaffe de nødvendige lægemidler hurtigt.

Steno Apotek varetager vaccine- og seraberedskab for Statens Serum Institut (SSI) uden for dennes åbningstid. SSI har et køleskab på apoteket med mere sjældne lægemidler, som kan bruges i nødsituationer. Det gælder blandt andet antitoksin mod hugormebid, rabies og pølseforgiftning. Steno Apotek formidler forsendelserne efter anmodning fra vagthavende epidemiolog til hele landet, Grønland og Færøerne.

Apoteket har desuden en særlig aftale med grossisten, som betyder, at man i akutte situationer kan fremskaffe de fleste lægemidler hurtigt og i stort antal.

Boblende Nyheder!

Fra UniKalk®

Få dit tilskud af kalk som brusetablet fra UniKalk® med smag af lemon eller appelsin!

Er du træt af at synke tabletter, eller trænger du måske til en god grund til at snuppe et ekstra glas vand? Så er UniKalk® Brus noget for dig!

Indeholder naturlige smags- og farvestoffer.

Husk et tilskud af kalk, hvis du:

Tager medicin, der øger calcium-udskillelsen.

Ikke får nok kalkholdige fødevarer i din hverdag.

Hos kvinder 50+ hjælper kalk og D-vitamin til at begrænse tabet af knoglemineral i tiden efter overgangsalderen. Lav knoglemineraltæthed er en risikofaktor i forhold til knoglebrud, som følge af knogleskørhed. For kvinder 50+ opnås den gavnlige effekt ved et dagligt indtag på mindst 1200 mg kalk og 20 µg D-vitamin fra alle kilder.

Per brusetablet (dagsdosis: 1-2 tabletter.)

Kalk	500 mg	63 % af dagligt referenceindtag
D-vitamin	5 µg	100 % af dagligt referenceindtag

Calcium er nødvendigt for vedligeholdelse af normale knogler.
D-vitamin bidrager til vedligeholdelse af normale knogler. **Se mere på Unikalk.dk**

UniKalk®

CANADA

Apotekskunder:

Positivt at farmaceuter kan genordinere receptpligtig medicin

Kunder på apoteket mener, at der er mange fordele, når farmaceuterne kan genordinere receptpligtig medicin og har mulighed for at ændre på lægemiddelformuleringen. Mere forbeholdne er de, hvis farmaceuten også kan ændre i dosis og dosisinterval.

SPØRGER MAN apotekskunderne om deres holdning til, at farmaceuterne på apoteket kan genordinere medicin, så er de ret glade for ordningen. Det viser en canadisk undersøgelse, hvor man har udført kvalitative interviews med 19 apotekskunder, som indenfor tre måneder har fået genordineret receptpligtig medicin på apoteket.

For kunderne handler det først og fremmest om, at de sparer tid ved ikke at skulle forbi lægen for at få fornyet recepten. Når lægen på den måde får frigivet tid til andre patienter og opgaver, mener kunderne også, at genordination på apoteket er med til at optimere brugen af samfundets sundhedsressourcer.

I Canada har farmaceuterne også mulighed for at foretage justering af behandling. Det betyder, at farmaceuterne på egen hånd kan ændre på lægemiddelformulering, dosis og dosisinterval.

Når det gælder justeringer i lægemiddelformuleringen - f.eks. om kunden med fordel i stedet for tablet kan tage kapsel eller oral opløsning - er kunderne glade. De ser faktisk netop det som en af farmaceuternes kernekompetencer.

Deltagerne i undersøgelsen er straks mere forbeholdne, når det gælder mulighederne for, at farmaceuterne kan ændre i dosis og dosisinterval. Her er de bekymrede for, at farmaceuten ikke har adgang til de kliniske data, som er nødvendige for at vurdere, hvilken dosis man skal have. De adspurgte kunder frygter også for dårlig kommunikation mellem egen læge og apoteket, så man f.eks. risikerer dobbeltdosering. ●

Se i øvrigt de to ph.d.-studerende ved Syddansk Universitet, Camilla Lynnerup og Alaa Burghle diskutere artiklen i episode 5 på deres videoblog ApoForsk på YouTube.

Famiyehab, Ida-Maisie, MacKeigan, Linda et al.; Exploring pharmacy service users' support for and willingness to use community pharmacist prescribing services, Research in Social and Administrative Pharmacy, 2019, Vol 15, Issue 5

SPANIEN

Det virker at tale med kunderne om compliance

Når apoteket målretter indsatsen for at få kunderne til at tage deres medicin præcis i de mængder og på de tidspunkter, som lægen har ordineret, så har det positive effekter. Det gør kunderne bedre til at tage medicinen rigtigt og forbedrer samtidig virkningen af medicinen.

EN STOR UNDERSØGELSE fra Spanien viser, at initiativer til at bekæmpe non-compliance på apoteket virker.

Godt og vel 1.000 apotekskunder med enten forhøjet blodtryk, astma eller KOL deltog i undersøgelsen. Over en periode på seks måneder så man på effekten af en målrettet indsats for at få kunderne til at tage deres receptpligtige medicin nøjagtigt som foreskrevet af lægen. I undersøgelsen, som omfattede 98 apoteker, indgik samtidig en kontrolgruppe, som ikke blev tilbudt en ekstra compliance-indsats på apoteket.

Et element i den målrettede indsats var dét, der i Danmark falder ind under compliance-samtalerne. Indsatsen handlede også om, at farmaceuterne ved skranken vejledte og instruerede patienterne grundigt i, hvordan medicinen skulle indtages.

Undersøgelsens resultater viste, at da de seks måneder med målrettet compliance-indsats var gået, var patienterne både blevet bedre til at tage deres medicin rigtigt, og virkningen af deres medicin var også forbedret.

Sammenlignet med kontrolgruppen var modtagerne af indsatsen blevet 25 % bedre i compliance. Samtidig var der også målbare helbredsmæssige forbedringer hos de kunder, som havde modtaget den særlige indsats set i forhold til kontrolgruppen. ●

Torres-Robles A, Benrimoj SJ, Gastelurrutia MA et. al. Effectiveness of a medication adherence management intervention in a community pharmacy setting: a cluster randomised controlled trial, BMJ Quality & Safety, Published Online First: 29 March 2021.

D-vitamin

Tekst: **ADRIAN SKOV**

Foto: **RUNE PEDERSEN**

Bestrålet gær

Et af de mere pudsige forsøg på at øge indholdet af D-vitamin i danskernes hverdagskost er vitamin D-gær, som ligger side om side med almindeligt gær i supermarkedets køleskabe. Gærbakterier producerer nemlig D-vitamin, når de bestråles med UV-lys, ligesom vores hud gør. Vitaminet er desuden varmestabil og kan derfor bages ind i brød. 100 gram brød bagt med D-vitamin-gær indeholder ca. 30 % af det daglige behov.

Sæsonunderskud

I december 2020 udsendte Fødevarerstyrelsen nye anbefalinger vedrørende D-vitamin på baggrund af et nyligt studie, der viser, at knap hver 5. dansker lider af D-vitaminmangel, når vi går ind i foråret. Mangel på D-vitamin kan give forskellige problemer såsom smerter og svaghed i muskler, en større risiko for knogleskørhed og i værste fald engelsk syge hos børn. Anbefalingerne lyder derfor, at alle børn og voksne over 4 år bør tage et kosttilskud med 5-10 µg D-vitamin hver dag i vinterhalvåret (oktober til april) for at modvirke underskuddet.

Blodets kalkindhold

D-vitamin (Kalciferol) aktiveres i leveren og nyrerne og bruges til at regulere blodets kalkindhold ved at øge optaget af kalk fra tarmene, frigøre kalk fra knoglerne og ved at tilbageholde kalken fra nyrerne. D-vitamin bidrager dermed til en sund udvikling og vedligeholdelse af knogler, tænder og muskler hos både børn og voksne.

Olie og tabletter

Gylde oliecapsler, dråber eller hvide tabletter under måltidet. D-vitamin kommer i forskellige formuleringer, men fælles for dem er, at fedt er involveret. Vitaminet er nemlig fedtopløseligt og bør derfor indtages sammen med mad. Det betyder også, at D-vitamin ikke kan udskilles med urinen med derimod ophober sig i kroppens fedtdepoter, og derfor kan et meget stort indtag over længere tid føre til en forgiftning.

21% ♂   16% ♀

har vitamin D-mangel om foråret.

ново нордиск®

ново нордиск®

APOTEKERLAND

UDNÆVNELSE

Apoteker **Marianne Kallesen**, Aarhus Viby Apotek, har fået bevilling til også at drive **Aarhus Stjerne Apotek** fra 1. maj 2021. Aarhus Stjerne Apotek er et af de syv apoteker i landet med dosispakkeri.

NY FILIAL

Sorø Apotek og apoteker Mads Haaning åbner i sensommeren 2021 ny apoteksfilial i SuperBrugsen tæt på Sorø Station. Foruden de to apoteker driver **Mads Haaning** Glumsø Apotek med Fuglebjerg Apotek som tilhørende filial.

Redigeret af

**JONATAN DEBELL
OG
TRINE GANER**

UDNÆVNELSE

Apoteker **Lisbeth Roslund Nielsen**, Horsens Svane Apotek, har fået bevilling til også at drive **Horsens Løve Apotek** fra 1. september 2021.

AARHUS

HORSENS

NØRRE NEBEL

FLYTNING

Nørre-Nebel Apotek flytter efter pinse sidst i maj 2021 ind i nye moderniserede lokaler ved byens torv. Foruden Nørre-Nebel Apotek driver apoteker **Jacob Rasmussen** filialen Oksbøl Apotek samt Varde Apotek med Varde Østervold Apotek som tilhørende filial.

NAVNEÆNDRING

Apoteker **Louise Ingerslev Vorbeck** ændrer pr. 19. april 2021 navnene for sine apoteker. Fremover kommer Rødby Løve Apotek til at hedde **Rødby Krone Apotek**. Maribo Apotek ændrer navn til **Maribo Krone Apotek**. Den tilhørende filial Maribo Torvegades Apotek ændrer navn til **Torvegade Krone Apotek**.

RØDBY

FLYTNING

Hundested Apotek og apoteker **Amir Lavasani** rykker teltpælene op og flytter fra 10. maj 2021 apoteksfilialen ind hos Meny. Fremover kan borgerne således hente deres medicin, når de køber ind. Hovedapoteket er fortsat Frederiksværk Apotek.

FLYTNING

Sluseholmens Apotek flyttede pr. 19. april 2021 ind i Sundhedshuset Sluseholmen i København SV. Hovedapoteket er stadig København Sydhavnsapoteket, og herudover driver apoteker **Susanne Bendixen** Sønderbro Apotek.

NY FILIAL

Frederiksberg Apoteket Godthåb og apoteker **Bilal Marashdeh** har pr. 29. marts 2021 åbnet ny filial på Amager. Den nye filial, **Apoteket Sundby**, har adressen Englandsvej 28, 2300 København S. Herudover driver apoteker Bilal Marashdeh København Vaisenhus Apotek med Apoteket Jernbane Allé som tilhørende filial.

NY FILIAL

Taastrup Apotek og apoteker **Behzad Ghorbani** har den 23. april 2021 åbnet ny filial. Den nye filial **Ishøj Lille Torv Apotek** deler adressen Ishøj Lille Torv 1, 1 sal med Bilka. Behzad Ghorbani driver i øvrigt tre filialer placeret i Helledusene, Taastrup og på Strøget i København.

UDNÆVNELSE

Apoteker **Jamhureh Hannani**, Præstø Apotek, har fået bevilling til også at drive **Fakse Apotek** fra 1. august 2021.

HUNDESTED

KØBENHAVN

SUNDBY

ISHØJ

SORØ

FAKSE

ARCHIV FOR PHARMACI OG CHEMI
184. bind - 178. årgang - Nr. 5
7. maj 2021

apotek

UDGIVER

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
+ 45 33 76 76 00
farmaci@apotekerforeningen.dk

FORSIDE

Foto: Morten Voigt

REDAKTION

Ansv. redaktør: Lene Lund Hansen
Daglig redaktør: Trine Ganer
Journalister:
Merete Wagner Hoffmann

GRAFISK PRODUKTION

Layout: Esben Bregninge Design
Tryk: Rosendahls Tryk

ANNONCESALG

Media-Partners
Hanne Kjærgaard
Tlf: 2967 143
hanne@media-partners.dk

MEDLEM AF

DANSKE MEDIER

KONTROLLERET AF

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

KONTROLLERET OPLAG

1.007 i perioden 1. august - 30. juni 2020

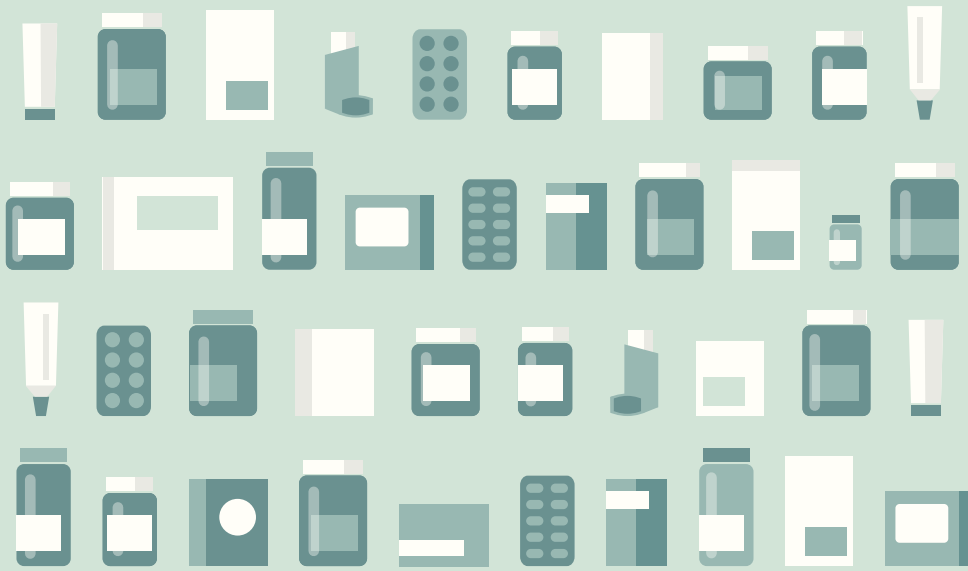
FARMACI NR. 6 UDKOMMER

fredag den 11. juni 2021

VIDSTE DU, AT ...

danskerne køber 60 mio.
pakker receptmedicin om året?

Det svarer til, at hver dansker i gennemsnit
køber 10 pakker årligt.

60.000.000

